

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K. za pol leta 12 K. za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvd.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 370.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije lin oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia šte. 12.

Javni shod

političnega društva „Edinost“ v Škedenju dne 5. aprila 1903.

(Dalje.)

Gospod Cotič je nadaljeval in zaključil:

Kakor raste in se razvija posamični človek, tako rastejo in se razvijajo skupine ljudi — narodi. In kakor raste narod, tako se morajo razvijati in spopolnjevati vse njegove ustanove, njegove organizacije! Vsaki stadij v razvijanju zahteva drugačnih sredstev in drugačnega načina v nastopanju.

Saj vidimo povsodi v političnem življenju, kako se ena vodilna ideja mora umikati drugim vodilnim idejam. Posledica temu je, da stranke niso večne in se — dovršivše svojo nalogo — nekako preživljajo ter se morajo pokoriti zakonu večnega minevanja in nastajanja. Ali se morajo nekako pomladiti, prisvojivši si nove ideje, ali pa se morajo umakniti. Tudi za strujo, ki sedaj vodi tržaške Slovence, pride čas, ko se bo morala pokoriti temu naravnemu zakonu. Tudi naše delovanje in gibanje bo moralo dalje razvijati svoje forme razmeroma, kakor bodo rastle naše naloge in naši cilji. Tudi sedanje vodstvo je dete svojega časa in svojih razmer.

Zato ne prihaja nikomur na misel, da bi hotel trditi, da je sedanje vodstvo popolno in da naša organizacija ne potrebuje spopolnjevanja. Kakor ne prihaja nikomur na misel, da bi hotel manjšati veličanske zasluge prednikov, tako ne bo hotel kdo slaviti sedanjega vodstva, kakor uxor popolnosti, in trditi, da nas že ono dovede v obljubljeni deželni svobode in enakopravnosti, tako, da naslednikom ne ostane nikaka naloga več.

Sedanji voditelji tudi ne zahtevajo, da bi jih kdo slavil, ali to smejo zahtevati, da nismo krivični sodniki o njih delovanju in zlasti o njihovih namelih. Največa krivica pa je, ako se jim očita, da niso zadostno delavni, ali da celotni nič ne delajo!

Tisti ostri sodniki in tirjalci pa menda ne mislijo na vse tisto delo, nerazdružno spojeno z vodstvom, katerega dela nikdo ne vidi in ki se ne more razobešati pred javnostjo, kakor se razobešajo stvari na kaki razstavi. Koliko mučnega dela zahteva n. pr. borba za naše šolsko vprašanje! Koliko truda in požrtvovalnosti, časa in inteligence zahtevajo razne tožbe,

pritožbe, spomenice, rekurzi itd. Koliko dela zahteva vprašanje domovinstva! Koliko draga časa jemlje vodstvu nabiranje materiala za delovanje naših državnih poslancev! Koliko časa je moral n. pr. žrtvovati zastopnik VI. okraja ob vprašanju »Aurisine« in vodovoda v sv. Križu! Koliko truda je stalo zastopnika II. okraja radi vprašanja železniške postaje! Kolikega ogromnega dela je bilo n. pr. povodom ljudskega štetja! Kolikega ogromnega dela in skrbi zahtevajo vsake volitve, izlasti pa reklamacijsko postopanje! Koliko vztrajnosti, previdnosti in truda stane borba za pravice našega jezika na raznih oblastih izlasti na — kjer je najvažnejše — sodiščih! Koliko požrtvovalnosti in skrbi zahteva n. pr. sedaj gradnja »Narodnega doma«! — Koliko požrtvovalnosti in skrbi treba, ko navstaja vodstvu dolžnost, da mora vodstvo posezati vmes, da poravnava konflikte, ki so neizogibni, dokler so ljudje — ljudje, in tako prepreča škodo in zlo!

Tako bi vam lahko, spoštovani zborovalci, našteval dalje in dalje, naloge, katere mora vršiti vodstvo, ne da bi je kdo videl na tem delu. Na vse to niti ne mislijo oni, ki menijo, da vse delo sestoji v govorih v zborih in na shodih!

In slednjič bi vprašal jaz te gospode, izlasti mlaje: od kod je pa njim prišla njihova sedanja narod. odločnost in zavednost? So li prišli že taki na svet! Ali niso tudi oni potrebovali politične šole, v kateri so dozorevali v narodne — radikalce? Kje jim je bila ta šola? Naj se le malec povprašajo hladno in trezno in morda jim pride spoznanje, da tudi na njih odločnem mišljenju niso brez zasluge ravno sedanji voditelji! Jaz mislim, da morem trditi opravičeno, da delo, ki so je vršili predniki in jo vrše sedanji voditelji za kulturno povzdigo slovenskega prebivalstva na tržaškem ozemlju, bo prihajalo v prilog vsem novim strujam, ki navstajajo in bodo navstajale med nami po zakonih razvijanja človeške družbe.

Oprostite, gospodje zborovalci, da sem se usodil ravno danes govoriti o tem, ali zdelo se mi je kakor imperativ dolžne pravičnosti in resničeljubja, da vzamemo naše voditelje v obrambo pred krivičnim očitanjem, da — nič ne delajo.

Sedaj pa se obrnimo k pravemu predmetu današnjega shoda. No, o tem mi ni treba zgubljati mnogo časa. O važnosti volitev se je že toliko govorilo na mnogih shodih,

drugi pa Tomica. Grof jo je mnogo zabaval in deklica se je morala vsaki hip zasmeti, ker je bil Barkovič jako šaljiv in poln zdravega humorja. Lev je vedel za to, in vendar je, kakor da je ljubosumen, vedno govoril pri sebi, da Vera ne dela prav, da se toliko smeje. Malo da je ni imenoval koketko. Ona je hitro opazila njegov namigovito lice; saskrbelo jo je in žal jej je bilo za Leva. Ob enem pa kakor da jo je veselilo, ker je Lev takov. Ne bi bila mogla še povedati, zakaj jo veseli, ali — to opazovanje kakor da jo je hkratu neizrečeno zbližalo Levu.

On se je pa žalil, ker mu je bila od vzeta prilika, da bi raspljel žnjo razgovor — razgovor odločen in važen, iz katerega bi mogel izvedeti, kaka je ona in kakih nazorov. Ta hip ni uvidjal smešnosti tega domnevanja in ni se spominjal, kako v mladi duši ni nazorov v onem pogledu, za kateri se je on nezvestno zanimal. Videčemu, da je grof kmalu glavno zanimanje kazal za splošno zabavo pri mizi, se je Levu kmalu popravila volja, in je celo tudi njega obvladalo obče veselje ter je z drugimi skupaj udarjal v smeh in sodeloval na šalah in zdravljicah. Družba je bila tako vesela, da nikdo ni opazil, da se je kazalo primaknilo k polnočni uri. Prva je opazila Vera, pak se je dvignila tiho, ker je hotela odplaziti se neopazeno. Namigovala je le Zlatici in potem — Levu —

je tudi danes kaj lepo govoril naš predsednik ter bodo menda govorili še drugi govorniki, da se jaz res lahko omejim le na par opazek ozircm na vprašanje: da-li se spleča, da-li je vredno, da se naša okolica spušča v razburljivo volilno borbo? Ali konkretnije rečeno: ali je za okolico bolje, ako si voli slovenske, ali pa, ako si voli laške zastopnike? No, spoštovani zborovalci, tudi na to vprašanje ne treba, da vam odgovorjam jaz, ker vam že dajejo odgovor vsi tisti okoličanski okraji, ki so kedaj imeli drugorodnega zastopnika! A najsevežeje izkustvo s takim zastopstvom drugorodea ima ravno vaš I. okraj. Nijedna vseh tistih nad, ki ste jih morda gojili pred tremi leti, izbravši si drugorodea svojim zastopnikom, se ni izpolnila. Sosebno so vas pa morali poučiti ravno zadnji dnevi. V listih ste mogli čitati, kako je mestna delegacija ravno te dni uprav hitela dovoljevati in zagotavljanje to in ono temu in onemu okoličanskemu okraju, a katerega okraja ni med njimi? Ravno vašega! In to potem, ko vas je tri leta zastopal Italijan! In če morete, preskrbite si le stenografične zapisnike sej mestnega sveta in dež. zbora, iskajte, listajte, in boste videli, če najdete le eno samo besedo zabeleženo, ki jo je vaš dosedanji zastopnik spregovoril v vašo korist! Ni ene besede ne najdete!

A če smo pravični, ne smemo šteti tega v greh g. Banelliju. On je somišljenik večine, ki gospodari na magistratu. Res je sicer, da je med njimi navstal razpor, ali nasproti naši slovenski okolici imjo vsi isti program! V tem programu je, spoštovani zborovalci, na prvem mestu nasprotstvo proti naši okolici. Ta program sili vsakega italijanskega zastopnika, danične stori za okolico, dokler je ista taka, kakor šnja je — slovenska! Ni torej le pomanjkanje sposobnosti ali osebne naklonjenosti, ako italijanski zastopniki nič ne store za okolico: tu jim je programatično določena direktiva, ki gre preko vaših koristi. Ako si izvolite tudi najpoštenjega moža iz sredine Italijanov, on ne stori ničesar za vas, ker — ne sme! Tako se je godilo tudi vašemu dosedanjemu zastopniku, gospodu Banelliju.

Položaj je torej za vas kaj jasev in vprašanje, kam vam je iti po zastopnika, najjednostavnejše. Zato sem uverjen, da se ob teh volitvah pokažete na višini pravega umevanja situacije, da pokažete, kako dobro

On je bil presrečen radi tega. V salonu se je obrnila najprej do njega.

— Moram domov — ne morem pustiti očeta — a ne vi in ne Zlatica ne morete z menoj. Bodite takodobri, da mi daste oskrbnika

— Ostanite tu — kam hočete po noči!

— Moram in neč je svetla — mesec je že izšel. Prosim Vas, da mi daste koga!

— Ah — jaz pojdem z Vami! — je odgovoril on živahno. Tedaj se je spomnil, da bi deklici moglo biti neprijetno žnjim samim, in zato je nadaljeval: — Dam zapreči — a tudi Zlatica pojde z nama.

— I seveda, tudi jaz pojdem s teboj — je rekla Zlatica.

— Kam? — kam? — se je oglasil Lovinčič za hrbtom.

Ko mu je Zlatica povedala, odletel je in je v službenem svojstvu stoloravnatelja predložil družbi, da se gospica Vera z deputacijo odvede domov in je ob enem pozval v to deputacijo kakor člene grofa, župnika in beležnika.

Družba je bila že dovolj razvnetja in je burnim ploskanjem pritrdila predlogu stoloravnatelja.

— Ali mi se vrnemo! — sta klicala grof in Lovinčič še z dvorišča, ko je Vera že sedela z Zlato v kočiji v družbi Leva in Lovinčiča. Grof je spodil kočijaža s »kozla« in je sam prijel za vajeti.

veste, kje so vam prijatelji in kje sovražniki, in da pojedete vsi enodušno v boj za moža, ki ste si ga izbrali sami iz svoje srede, za moža, ki uživa spoštovanje pri vseh, ki ga poznajo, in neomejeno zaupanje našega vodstva.

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 7. aprila 1903

O položaju. Dlje časa je že znano, da misli znani posl. dr. Fort položiti svoj državnozbornski mandat, ker ni zadovoljen s prijenljivim postopanjem mladočeskega kluba. V nedeljo je dr. Fort govoril pred svojimi volilci v Českem Brodu, kjer je sam naznačil svojo nakano. No, volilci so ga pozvali, naj odneha od te nakane in naj obdrži mandat, da prepreči propad češke politike.

V spremembi taktike češkega kluba vidi dr. Fort katastrofo za češko stvar. Ob sedanjih razmerah da more biti le ostro postopanje koristno. Proti nemški brezobzirnosti treba postaviti češko brezobzirnost. Nastopivši preobrat v češki politiki pomenja materialen in moralea poraz. Čehi bi morali tako dolgo onemogočati delovanje parlamenta, dokler ne dosežejo, kar najprej hočejo: zmago nad nemškim terorjem, padec vlade in poziv pravičnega ministerstva.

S tem, da so Čehi začeli odjenjavati, so si nakopali prokletstvo smešnosti. Kdo je kriv na tem? Dr. Fort odgovarja: minister dr. Rezek in pa osebne razmere v vodstvu stranke. Vodstvo menda že sprevidja, da je napravilo pogreško; zato zatrja, da je odnehanje od obstrukcije le taktičska poteza in da se bitka vendar izvojuje. Ko bi imel govornik le iskrico nade, da je temu res tako, ne bi bil prišel semkaj, dajat svoj mandat volilem na razpolago. Srečnega bi se čutil, ako bi zaupniki stranke prisilili poslance, da v zadnji uri še rešijo, kolikor se še rešiti da.

Posledica odjenjavanja bo le ta, da požrešnost Nemcev postane še večja, a češko vprašanje izgubi na važnosti in se poizgubi v morju oportunizma. To izzove ogorčenje naroda in med Čehi samimi navstane ljut medsebojen boj.

Čehi morajo gledati, da na podlagi češkega državnega prava pridejo do češke države, do samestojnosti, da ne bo njihov denar romal v tujino. Ni dvoma pa, da se ta cilj, da doseči le v okvirju Avstrije.

S početka se je Lev jezil, da se je tako dogodilo. Nadejal se je bil, da bo ob tej priliki mogel razplesti pogovor z Vero ter poizvedeti, kako deklica misli. Mejem pa on sam ne bi bil mogel prav povedati, kaj jo hoče vprašati in o čem se razgovarjati žnjo. To mu je prišlo tudi na misel in se mu je slaba volja poizgubila.

V malo časa so bili v Dragancih. Na prošnjo Verino, da ne bi zbudili očeta, sta se grof in Lovinčič dala pogovoriti, da nista šla v dvor.

Na vratih je dala Vera Levu roko — in o tem kakor da jej je oko obtičalo na njegovem obrazu, želeče čitati v njem, in kakor da jej je roka dlje časa ostala v njegovih.

Ko je proti jutru legel v postelj, potem, ko so se gosti razšli, občutil je neko čutstvo ugodnosti in zadovoljstva, kakor ga ni občutil že dolgo. Ves ta večer, preživljen toli prijetno in ob enem enostavno, kakor da mu je odpiral nove vidike in nove izgleda. Skoro z zvestobo psa je gledal na zidove svoje sobe in je neprestano govoril sam sebi, kako ugodno in ljubko je preživel ves večer, in kako lažljivo je domnevanje, da le sijaj in razkošje velikega sveta podavata človeku slasti.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal Ksaver-Šandor-Gjaleki; prevel M. C. XXIV.

— Ne homo tako! — Svetozar — vem — pride rad — in menda se še ni slekel; prosim vas, privedite njega, potem nas bo štirinajst.

Dokler so čakali Svetozara, gospa ni hotela sesti, pak je vsa družba obkrožala mizo. Tomica se jej je rogaj in grof je namigaval v šali od čaleš, no, stara se ni dala motiti in se je le dobrodušno smejala na vasa zbadanja.

Na večerji je bilo hitro veselo, neprisljano skoraj bučno, kakor tudi ne more biti drugačno med ljudmi, ki se vsi poznajo od davno in katerih čestje so istotako skupaj sedeli za mizo. Stoloravnateljem je to pot Blinjevič imenoval Lovinčiča, ker se je Di-jakovič izgovarjal, da ga boli grlo, a o Lovinčiču je vedel, da rad in mnogo govori.

Lev je bil s početka nekako nezadovoljen. Žal mu je bilo, da so bili pretrgani tisti divni trenotki pred večerjo, v katerih je bil z Vero v malem krogu, a tudi to mu ni bilo prav, da ni na večerji sedel poleg nje, ker je kakor domači moral nižje sedeti. Poleg Vere sta bila na eni strani grof, na

Kardinalna točka mladoške politike je federativna preobnova Avstrije. Ta kompas se je pod Badenijem in Thunom izgubil in češka politika se je skrčila le v jezikovno politiko. Ta boj je težak, ali sedanja ustava vendar ni tako trdna, da bi si Čehi morali razbiti glave ob njej. Češko vprašanje se ne sme potopiti v valovju centralizma.

Predno je govornik prešel k vprašanju »Kaj je potrebno sedaj?« — je izjavil: Če tudi vsi želimo iskreno, da bi naš ljubljani monarh še dolgo živel, vendar ne smemo prezreti, da bo tudi glede njega narava zahtevala svoje pravice, in zato bi bil največji pogrešek, ako ne bi naslednik na prestolu nič vedel o češkem državnem pravu.

Na vprašanje »kaj je potrebno?« je odgovoril dr. Foit: 1. Mi moramo ostreiti se svojih ramen črno-rumeno avstrijanstvo. S tem ne mislim na panslavizem, ker, kakor rečeno, mi moremo doseči svoje državno pravo le v avstrijski monarhiji. To je menil Palaček se svojimi besedami: »Mi smo bili pred Avstrijo in bomo tudi po Avstriji«. 2. Čehi se morajo povrnuti k starim češkim demokracijskim načelom. 3. Intenzivno delo gona gospodarskem in kulturnem polju. 4. Zaupniki naj dajo direkten ukaz, da je začetni zopet brezobziren boj proti parlamentu. 5. Čehi morajo podati dokaz v besedi in dejanju, da njihovo državno pravo ni nikakor preperel pergamment, pa tudi nedinamit, ampak isto da bi pomenjalo začetek nove za deželo in državo boljše dobe.

Tudi »Narodni listy« pišejo za najstrože postopanje. Odločitev, ki se zavlačuje že leta, da mora pasti v pomladanem zasedanju. Usoda nagodbenih predlog je odvisna od čeških poslancev, in znano je, da se isti, dopustivši prvo čitanje, niso obvezali v nikaki obliki in nasproti nikomur. Češki poslanci niso odložili najostrejšega orožja, in če bodo potisnjeni v bojno pozicijo, za prično obstrukcijo na vseh poteh in vsemi možnostmi. Na tej ekspedicijski poti nagozdi in proti dru. Koerberju se udeležijo vsa češka delegacija, brez razlike frakcije in mišljenja.

Aretiranje Rusov v Italiji. Svoječasno smo sporočili o aretiranju nekega Rusa, imenom Götz, v Neapelju, katero aretiranje se je zgodilo na zahtevanje ruske vlade, ker se o Götzu trdi, da je nihilist. Skoraj istočasno so v Neapelju aretirali nekega drugega Rusa, ki je izjavil, da se imenuje Gezel Gibelfaber in da je star 32 let. Mednarodni odbor v Parizu trdi, da sta oba aretirane socijalista in ne nihilista, oziroma anarhista, kakor trdi ruska vlada. Socijalisti zahtevajo vsled tega, naj se ju ne izroči ruski vladi, marveč naj se ju odvede do francoske meje. Italijanski minister Giolitti je na tozadevno priporočilo socijalističnega posl. Ferrija odgovoril istemu, da se je vpoštevalo njegovo priporočilo ter da se je odredilo, da se ima Gibelfaber odvesti do francoske meje. Rimski »Avanti« želi, naj bi se isto odredilo tudi glede Götzja.

Iz Petrograda pa poročajo, da je bil Götz pouzročitelj vseh revolucionarnih dogodkov in da imajo za to neovrgljive dokaze.

Macedonija in Albanija. Iz Peči javljajo, da se tam zbira mnogo oboroženih Arnavtov, kateri namerujejo udreti v sandžak Novibazar. Ta korak, katerega namerujejo napraviti Arnavti pa utegne imeti jako dalekosežne posledice, katere se tičejo v prvi vrsti naše države. Ona se lahko o tej priliki poslužiti pravice, podeljene jej v berlinski pogodbi, da sme zasesti Novibazar.

Iz Petrograda poročajo, da bo ruska vlada zahtevala od Turčije, da jej dovoli ustanovitev novih konzulatov po Macedoniji in Albaniji in da bo eventualno imenovala posebne komisarje, ki bodo imeli nalogo potovati po evropski Turčiji in svojej vladi poročati o položaju istotam.

Zadnje vesti o stanju konzula Ščerbine so jako vznemirljive in se je bati katastrofe. Ruski poslanik je o svojej avdijenci pri sultanu bajje nastopil jako odločno radi atentata v Mitrovici.

Tudi v drinopoljskem vilajetu se hitro množe bolgarske ustaške čete in je turška vlada odločila, da odpošlje tjakaj vse vojaške čete, katere ima na razpolaganje v Carigradu.

Tudi ta korak turške vlade je značilen za njeno postopanje nasproti dogodkom v Macedoniji in Albaniji. V Albanijo ni doposlala še nič vojaštva, marveč pozivlja isto še-le iz Male Azije, dočim je Macedonija vsa

polna turških vojakov in se odpošljejo tjakaj še vse čete, ki so na razpolaganje v Carigradu. Zakaj se pa te čete ne odpošljejo v Albanijo nasproti divjim in prepotentnim Arnavtom, ki so v zatiranju kristijanov še hujši od Turkov smih? Tu se najbolje kaže vsa energija nasproti Bolgarom, ki se borijo za svoje pravice in vsa popustljivost nasproti prepotentnim Arnavtom.

Sprememba ustave v Srbiji. Sinočnja »Neue Freie Presse« ima poročilo iz Belgrada o novi spremembi srbske ustave. — Kralj Aleksander se je dolgo časa pogajal z voditelji raznih strank, a se ni moglo doseči sporazumljenja, da bi se bila sprememba ustave izvršila parlamentarno in se je s kraljevim dekretom zopet vpostavila ustava iz l. 1869. Po tej ustavi se odpravi senat, sedanje število poslancev v skupščini se potrjuje. Ena tretjina bodočih poslancev bo imenovana po kralju. Mestne občine bodo volile direktno, kmetijske občine pa po volilnih možeh. Kralj bo imenoval tudi državne svetnike, kateri bodo stalno nameščeni in se ne bodo mogli odstavljati; istotako bodo tudi sodniki stalno nameščeni.

Svoboda tiska se omeji, časnikarji bodo morali polagati skušnje sposobnosti, časopisi pa bodo morali polagati kaveje.

Oktroiranje ustave iz l. 1869. je po vsej deželi povzročilo veliko nezadovoljnost.

Včerajšnje demonstracije, o katerih so poročale uradne vesti, da so bile naperjene proti odredbi glede delavskih knjižnic, bile so v resnici naperjene proti oktroiranju ustave, a je naredba glede delavskih knjižnic služila le v pretvezo za demonstracije. Tekom demonstracij bilo je 5 oseb ubitih in 16 ranjenih. Še-le ob polnoco je bil zopet vpostavljen red.

Danes došle brzojavke pa nekoliko spreminjajo poročilo v »Neue Freie Presse« in trdijo, da kralj ni oktroiral ustave iz l. 1869., marveč, da obstoječo ustavo le nekoliko spremeni. — V ta namen bo sedanja ustava suspendirana za 24 ur, na kar stopi zopet v veljavo spremenjena ustava. Senat ostane, spremeni se pa volilni sistem, tiskovni zakon in kasacijski dvor.

O včerajšnjih demonstracijah sta bila ubita tudi dva orožnika, in je bilo več orožnikov ranjenih. Aretiranih je bilo 130 oseb, med temi tudi več časnikarjev.

Demonstranti so vsklikali: »Živela srbska vojska! Doli s policijo!«

Zopet Dreyfus. Kdo se ne spominja glasovitega procesa Žida Dreyfusa, ki je trajal celo večnost in radi katerega so židovski listi potiskali vsa važna politična vprašanja v ozadje, da so tako mogli lažje zastopati interese vsega židovstva in dokazati, da je njim vse dovoljeno, ako so tesno združeni med seboj po vsem svetu. In se svojim vpitjem, po vseh židovskih in od Židov podkupljenih listih ter s pomočjo raznih spletk dosegli so, da je bila prva Dreyfusova razsodba razveljavljena ter da je bil Drdyfus po svoji drugi obsodbi pomiloščen. A tudi sedaj še ne mirujejo Dreyfusovi pristaši in bi hoteli doseči, da bi se zopet revidiral Dreyfusov proces ter da bi bil ta Žid, ki je hotel izdati Francijo Nemcem, formalno rešen obtožbe in postavljen zopet v službo, da bi mogel tako nadaljevati svoje izdajalsko delo.

Dreyfusovo afero je povlekel zopet na dan v včerajšnji seji francoske zbornice podpredsednik iste, vodja francoskih socijalistov Jaurès. Ker imajo sedaj na Francoskem vlado v rokah Dreyfusovi pristaši, pride skoraj gotovo do novega procesa Dreyfusa in do nove zmage vesoljnega židovstva.

Tržaške vesti.

Rekurzi proti odbitim volilnim reklamacijam. — Magistrat je odbil vse one rekurze proti odbitim volilnim reklamacijam, kateri so bili sestavljeni v slovenskem jeziku in sicer z motivacijo, da teh rekurzov ne more rešiti, ker so sestavljeni v jeziku, ki ni razpravni jezik mestnega sveta. Proti temu odloku bo politično društvo »Edinost« rekuriralo na namestništvo in se vsi oni katerim so bili rekurzi na mestni svet odbiti, pozivljajo, naj dotične odloke nemudoma prinesejo k dotičnim odvetnikom, kateri so jim bili napravili reklamacije.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel nočej ob 8. in pol uri svojo sejo. — Pozvani so nljudno tudi gospodje kandidati.

Dogodki v Rimanjih. Iz Rimanj nam poročajo: Te dni je bil naš vaški načelnik na e. kr. namestništvu v Trstu, da bi

kaj poizvedel, kaj in kako je prav za prav z našim zadnjim rekurzom.

Hotel je k referentu, namestništvu svetovalcu grofu Marenziju. No, moral je čakati, ker je bil pri tem gospodu ravno — škof tržaški, dr. Nagl.

Dospevši na vrsto je naš načelnik energično zahteval od rečenega referenta pojasnila, kaj in kako je z rešitvijo zadnjega rekurza. Gospod referent je svaril načelnika, da on je že dal stvar od sebe, Rimanjci da naj nekoliko potrpe! Naš načelnik pa se ni dal pomiriti po takih zagotovilih in je marveč vnovič zahteval, naj se mu da določen odgovor, kje da je omenjeni rekurz! Tako je prisilil gospoda referenta, da je ta gospod priznal, da je rekurz še na namestništvu!! Kar se pa dostaje svarila, naj bodo Rimanjci malo bolj potrpežljivi, je odvrnil naš vaški načelnik: »Tako nam govorite vedno! Tretje leto je že, ko smo storili korake za prestop v unijo, a še danes nimamo nikake rešitve! To je menda bilo zadostno potrpljenja. Zdaj pa ne pojde več tako. Pa pojdemo direktno na ministerstvo!«

Po tej energični izjavi se je načelnik poslovil od referenta ter se podal k gosp. dvornemu svetniku, da bi morda tam poizvedel kaj natančnejšega. Tudi ta gospod je menil, da Rimanjci bi morali biti nekoliko bolj potrpežljivi. Načelnik pa je odgovoril tudi temu gospodu, da Rimanjci so več nego dovolj potrpežljivi, ako se pomisli, da niti eden vseh njihovih rekurzov ni še rešen.

G. dvorni svdtnik je tudi pripomnil, da je mladina v Rimanjih slabo poučena in da ni ubogljiva. Na tem da so krivi stariši, ker jih navajajo tako. Tudi tej obdolžitvi se je naš načelnik uprl najenergičneje. To da absolutno ni res, da bi stariši navajali otroke k upornosti. Ogorčenje je vseobče radi krutega postopanja z Rimanjci in zato ni niti možno drugače, nego da je tudi mladina pod utisom dogodkov. Dogodki delujejo, ne pa morda nauk starišev na upornost. Jedino kriva pa sta — je zaključil načelnik — škofijstvo in e. k. namestništvo se svojim neprijemnim in naravnost nerazumljivim postopanjem.

Včeraj popoldne se je vršil zopet civilen pogreb — že četrti — nekega triletnega otroka. Sprevod so vodili, kakor navadno, srenjski poglavarji, na čelu jim srenjski župan Ivan Berdon, ki je tudi molil v hiši, med sprevedom in ob odprtem grobu. Pogreba se je udeležilo gotovo tri četrtine Rimanjcev in Ložanov.

Po vasi so krožili včeraj ves dan štirje orožniki. Mir se seveda ni kalil.

Minolo evetno nedeljo bilo je na latinski maši samo nekoliko šolskih otrok in dva ptujca.

Popoldne pa ni bilo nikake službe božje. Od nedelje popoldne je g. Krančič izginil iz Rimanj.

Zvonenja seveda ni bilo nikakega, ker ključje zvonikov hrani kapelan g. Krančič.

Kje jih čevelj žuli? Današnji »Piccolo« pretaka zopet krokodilove solze radi izvajanja jezikovne ravnopravnosti na našem deželnem sodišču za kazenske stvari v Trstu. Zopet ponavlja frazo o kršenju italijanskih jezikovnih pravice (reci privilegijev!) na naših sodnih, kakor da bi bile te sodnje ustvarjene samo za to, da našim pokrajinam dajajo značaj laških provincij, ne pa za to, da služijo potrebam vsega prebivalstva, toliko italijanskega kolikor slovenskega. A tudi to ni glavno italijanskim agitatorjem, tudi privilegiji italijanskega jezika jim niso toliko pri sre, kakor nekaj drugega, kar pa navadno prikrivajo s plaščem italijanske narodnosti; in to drugo je: skrb za ljubi kruhek, kar je današnji »Piccolo« nehoté jasno in odkrito povedal. In to priznava »Piccolo« v današnjem svojem članku »La marea slavizzatrice che ingrossa!« z besedami: »Segnaliamo questa ascesa delle pretese slave e delle compiacenze governative affinché sia resa sempre più evidente l'imprescindibile necessità di non rilasciare la difesa nazionale — se non si vuol veder chiuse un po per volta ai figli del paese le porte dei giudizi...« (Beležimo to dviganje slovanskih zahtev in vladne naklonjenosti, da bo vedno bolj razvidna neobhodna potreba, da se ne opusti narodna obramba... ako se neče gledati, kako se bodo sinovom dežele (Italijanom Op. ured. »Edinosti«) polagoma zapirala vrata sodišč... V tem stavku v »Piccolo« je obsežno dragoceno pripoznanje, katero naj upoštevajo tudi odločujoči faktorji,

ko jim bodo italijanski komedijanti (kakor že danes napoveduje »Piccolo«) prihajali od vseh strani s polnimi koši protestov radi tega čina pravice, ki se je dogodil ravno tam, kjer ima pravica svoje zotočišče — na sodnji. Borba za kruh je oni motiv, ki jih v njih borbi proti pravicam našega jezika na naših sodiščih dela besne. A da bi bila vsaj poštena ta njih borba za kruh, kdo bi jim potem zamerjal, ko se je borijo z vsemi mogočimi sredstvi; njih borba pa je skrajno nepoštena in krivična, v kar nam je v najboljši dokaz zgoraj navedeni citat iz »Piccola«. »Piccolo« je prepričan, da se bodo Italijanom zapirala vrata na naših sodiščih, t. j. da ne bodo mogli tako lahko dobivati službe, kakor do sedaj, ko se je osobito na deželnem kazenskem sodišču od strani sodnih uradnikov rabila le italijanščina. »Piccolo« je torej prepričan, da se bo od sedaj naprej vršilo na sodišču mnogo slovenskih razprav in da bo vsled tega potrebnih mnogo uradnikov, ki bodo popolnoma zmožni slovenščine; a ker so Italijani prekomodni — vsaj »Piccolo« meni tako —, da bi se učili slovenščine, jim ne bo več tako lahko dobivati služeb na sodnji. »Piccolo« torej s tem indirektno sam pripoznava, da je v obsežju tukajšnjega deželnega sodišča mnogo Slovencev, a vendar zahteva, naj se nedotaknjen ohrani italijanski značaj tega sodišča. In zakaj? Zato, da bo tam rezervirane službe za laške uradnike. Torej ne radi naroda, marveč radi uradnikov in radi komoditete laških uradnikov, morala bi na sodišču gospodovati italijanščina. Ker vidi Žid v vsaki instituciji, v vsakem zavodu, v trgovini, v umetnosti in sploh povsodi le molzno kravico za dotične, ki so tam nastavljeni, zato vidi tudi v sodiščih le molzne kravice za uradnike in se niti ne meni za to, da so sodišča ustanovljena radi ljudstva in ne radi uradnikov in v tem slučaju radi italijanskih uradnikov. Slovenci naj bi bili tu le za to, da bi dajali primeren material, iz katerega naj bi erpili laški uradniki svoje ekzistenčne pogoje. To so res prava židovska naziranja in delajo vso čast krivonosni gospodi pri »Piccolu«. Najmanj, kar se more od italijanskih uradnikov v naših pokrajinah zahtevati, je pač to, da se vsaj naučijo jezika onega naroda, iz katerega zajemajo svoje ekzistenčne pogoje.

Izmišljotino na izmišljotino je začel nizati »Slovenec« ozirom na dogodke v naših krajih. Tako priobčuje brzojavno vest, da je politično društvo »Edinost« brzojavno poklicalo gospoda župana ljubljanskega, Ivana Hribarja, radi kandidature kajkeve.

Ta vest je prosta laž. Če pojde tako dalje v »Slovenec« s tržaškimi poročili, bo treba, če bomo hoteli pribiti kako laž, varirati tisti znani pregovor, da se bo glasil: Zlagano kakor da bi bilo — tiskano v »Slovenec«.

Nemško latinski »Slovenec«, ki je dosedaj igral slepo miš nekakega klerikalstva in je »Edinost« vedno potiskal v svoj glasoviti »kotiček za liberalce« — isti »Slovenec« je sedaj stopil v vrsto onih, katerim je bila »Edinost« premalo liberalna in radikalna.

Mi nimamo časa, da bi sedaj »Slovenec« odgovorili tako, kakor je zaslužil, ker se nahajamo v najhujši volilni borbi in se moramo boriti proti vladi in proti italijanski camorri. Dosledno svojemu neslovenskemu nastopanju in kramarskemu načelu svojega — privatnega podjetja, stopa tudi »Slovenec« v vrsto naših najhujših nasprotnikov in meče tržaškimi boriteljem polena pod noge.

Zastoj vam je ves trud! Naši volilec so že toliko zreli, da se smejejo nerodni taktiki »Slovenca« in njegovih »vrlih sobojevnikov« v Trstu.

Izlasti pa so oni naši svetoivanski slovenski možje toliko izkušeni, da jim ravno neznajno početje »Slovenec« najlepše odpira oči.

Zato smemo tudi vsklikniti se »Slovenec«: »Vsakakor se zadeva utegne zanimivo razviti« — in razvije se tako, da bo vsem jasno, da pri »Slovenec« ni katoliške zavesti, ni slovenske misli — a da je »Slovenec«, samo da bi v Trstu napravil zdražbo proti političnemu društvu »Edinost«, vrgel od sebe tudi tista verska načela, s katerimi sicer hoče zakrivati svojo nagoto.

Vsphi politike v Primorju. Zagrebški »Obzor« je posnel nekoliko statistike o ljudskem šolstvu v Trstu in pravi potem:

Evo, to so vsphi politike, naperjene proti enemu celemu narodu, kateremu se ne daje zadostno šol in katerega se odvrča od

šole! Ali ti podatki dokazujejo ob enem najbolje, koliko je do prave kulture in prosvete onim, ki vodijo boj proti Hrvatim in Slovincem — in to v ime »dedne kulture« in v ime civilizacije. Pod njihovo upravo v Trstu obiskuje šolo od leta do leta manje otrok. Procent onih, ki ne obiskujejo šole, mesto da bi se manjšal, se še veča, in vendar seni ne dela, da bi se zadovoljilo pravičnim zahtevam Slovencev, ki hočejo šol in pouka za otroke svoje. Ali ob vsem tem proganjaju in zapostavljenju se Slovenci uporno bore in organizirajo.

Grozna moč. — Predvčerajšnjim okolo poludne je priplul v našo luko srednjeveliki Lloydov parnik »Venus«. Vstavit se je imel ob levi strani pomola sv. Karla. Ob tem času je bilo na tem pomolu vse polno sprehajajočih se gospode, a na parniku je bilo, zraven parniškega osoblja, tudi 69 potnikov. Kako se je dogodilo, ni še določeno, »fakt je, da je omenjeni parnik zadela ob levi del pomola in sicer kaka dva metra od konec istega. Učinek tega sunka je bil naravnost grozen. Kedor ni videl z lastnimi očmi, ne more verjeti, kakov je učinek, ako je parnik, — če tudi je le srednje velikosti — zadela na suho. Pomol je zidan iz 2 in pol metra dolgega, 1 in pol širokega in približno pol metra debelega skalovja. Vse to je izdelano cementom in vezano debelimi železnimi vezmi. Pomol je širok do 30 metrov. Vse te kamenne mase, vse te vezi pa so bile po sunku razmetane za več metrov na dolgo in široko! Tlak pomola, ki je napravljen z vso solidnostjo, je razrahljan skoraj do polovice pomola! Velika svetiljka, stoječa na ogromnem kamenitem stebru, na koncu pomola, je padla, ker se je steber prelomil čez sredino, kakor da je napravljen iz trhlega lesu! Najlepša pa je ta, da parnik ni trpel najmanjše škode in da si ni o tem groznem sunku — niti barve odluščil!

Ko smo si včeraj ogledali ta »polom« pomola, čuli smo razne stare pomorščake, ki so izjavljali, da se to ne da opisati, da treba videti, ako se hoče verjeti. Koliko škode je na pomolu, ni še določeno, vsakako pa bo ta škoda precej velika, ako pomislimo, da je pomol poškodovan celó v globini pod vodo. Kaj bi se bilo zgodilo, ako bi se haka vojna ladija zagnala z vso silo v pomol — ko je že ta navadni, ne veliki parnik ob svoji počasni vožnji napravil toliko škode?!

V pojasnilo, zakaj da se parnik ni poškodoval, naj dodamo, da je okolo pomola pritrjeno močno tramovje ovito z vrvmi, ki se je o opisanem činu zdrobilo, a je obvarovalo parnik pred škodo.

Razstreljenje ogromne mine v Sesljanu. Včeraj so v Sesljanu, kjer tvrdka Faecanoni, Galimberti in Piani dobiva material za dela v naši luki, razstrelili ogromno mino, v kateri je bilo 33.600 kg. smodnika in mnogo paketov dinamita.

Žalostni prazniki! Ko sem se danes zjutraj mudil na morskem obrežju, se mi je na dveh mestih približalo več slovenskih in laških delavcev domačinov. Ti reveži tožijo soglasno, da morajo sedaj, tikom pred prazniki, pohajkovati in gledati tujce, kako jim grabijo kruh iz-pred ust! Junaki, kreпки in zdravi, morajo pohajkovati. Tujei, slabotni in nezmožni za težka dela — pa delajo! Mesto da bi jemali na delo v prvi vrsti domačine in še le, ko bi teh ne bilo dovolj, da bi najemali tujce, se v Trstu dela ravno na robe!!

»Žalostne praznike bomo imeli«, vzklikajo ti reveži! In vse to vspricho tisočev tujcev, ki bodo imeli veselo praznike, ker delajo in si služijo vsakdanjega kruha tam, kjer bi morali služiti domačini!

Malo je sicer upanja, a mi upamo vse eno, da pride dan, ko bodo avstrijske oblasti skrbale za blagostanje svojih državljanov in ne narobe — kakor se dela to sedaj!

Nekdo.

Popravek. V včerajšnji naši notici pod naslovom »To so vam lepi »čuvaji« ob Adriji!« je citati v zadnji vrsti druge, oziroma v prvi vrsti tretje kolone: »Mi se svojega narodnega stališča ne obojamo njih, ki so v formalnih zvezah z Nemei, ampak obojamo tudi njih, ki — četudi niso v formalnih zvezah z Nemei — z svojo politiko povspenjuje namene vladnega, germanizatoričnega sistema«.

Pozneja besedica »tudi« pravi že, da je popred izostala besedica »le« in se mora torej uvod stavka glasiti: »Mi se svojega narodnega stališča ne obojamo le . . . « itd, itd.

Zatiranje kuge med prašiči. C. kr. namestništvo razglasi:

V zmislu cesarske naredbe od dne 15. septembra 1900, drž. zak. št. 154, in ministerstvenega ukaza od dne 18. septembra 1900, drž. zak. št. 155, o odvratanju in zatiranju kuge mej prašiči, se je uvedla povprečna tržna cena, ki je obveljala v Trstu v mesecu marcu 1903 za pobite prašiče vsake kakovosti. Ta cena, katera ima biti podlaga odškodninam za kralne prašiče, ki se, v izvrševanju gornje naredbe, meseca aprila 1903 pobijajo v Primorju, znaša za kilogram 1 K 20 st.

V poziv volilec tržaške okolice na junaško slovensko vedenje povodom sedanjih volitev in v protest proti vsakemu omahovanju se je nabrlo v konsumnem društvu v Rojanu na korist družbe sv. Cirila in Metodija 5 K 60 stot.

Zastava sv. Cirila in Metodija. Od sv. Jakoba nam pišejo:

Naši narodni nasprotniki so že nekaj časa trosili razne govorce in vesti proti blagoslovljeni zastavi sv. Cirila in Metodija in proti njenemu slovenskemu napisu. Slovenski delavci so se smejali na vse to. Zato so težko pričakovali dan, da se zopet pod njo zberejo in da tako vrše svoje verske dolžnosti. Kdo bi si upal nastopiti proti njih slovenski cerkveni zastavi?! Svojimi krvavimi žulji so si je nabavili, cerkev jo je blagoslovila — in sedaj naj bi zopet proti njej spletkarili oni brezvestni hujkači?! Pojdite le k sv. Jakobu in poslušajte pogovore slovenskih delavcev, potem se osvedočite, kaj čaka vsakogar, ki bi hotel poseči po oni blagoslovljeni zastavi in naše delavce motiti na cerkveni slavnosti!

Velika noč je tukaj! Veselo gibanje je nastalo pri sv. Jakobu. Vsi se pripravljajo, da se zberejo pod zastavo svetih slovanskih bratov Cirila in Metodija in da se tako udeležijo lepe procesije Vstajenja. Od ust do ust gre glas: Na noge, slovenski delavec, na noge! Sveta brata Ciril in Metodij sta razvila svoje mogočno znamenje in kličeta slovenske trpne v kup! In zberejo se oni naši junaki kakor močna bojna vrsta. — To je naša živa trdnjava v boju za naše narodne in cerkvene pravice. Slovenski ljudje vsi skup: Hurra!

Početek procesije na Veliko noč bo ob 4. in pol uri zjutraj.

Ali so zopet igrali komedijo? V listih čitamo, da je 14 tirolsko-italijanskih poslancev ušlo tožbo proti socijalističnemu listu »Popolo« radi žaljenja časti. Povod pravdi je dalo očitjanje v rečenem listu, da sta se italijanska člena v vojnem odseku v parlamentu na Dunaju vzdržala glasovanja, oziroma da so italijanski poslanci glasovanju v zbornici sami glasovali proti vojni predlogi le zato, ker so vedeli, da je večina za predlogo itak zagotovljena. To njihovo vedenje je rečeni socijalistični list označil kakor strahopetno izdajstvo na domovini.

Radi tega da tožijo rečeni italijanski poslanci. Na izid te pravde smo radovedni. — Radovedni smo, da li se listu »Popolo« posreči dokaz resnice, da so gospoda z vso svojo »najstrožjo opozicijo« zopet igrali komedijo?!

Elio Treves nevarno bolan. Po vsem mestu znani Elio Treves je nevarno bolan. Predsinoči ga je zadela kap.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 8. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Mude vecchia 2, 300 parov nogavic in razno; ulica della Guardia 4, hišna oprava; ulica dei Forni 4, obleka in razno; Roccol 647, hišna oprava; ulica dei Forni 35, hišna oprava in krémarska oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 12,6, ob 2. uri popoldne 20,5 C. — Plakomer ob 7. uri zjutraj 76,0 F. — Danes plima ob 6,11 predp. in ob 6,48 pop.; oseka ob 10,46 predpoludne in ob 9,45 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Sovražniki omike** so od nekaj gospoda iz oligarhije istrske. Za vsaki šolski razred našemu narodu v prilog treba ljutih borb s to oligarhijo. Proti osnovanju vsake šole za naš trpinčeni, neuki in ukaželjni narod se signorija bore z nohti in zobmi — se bore do zadnjega.

Kričeč izgled te borbe med narodom, ki prosi šole, in oblastneži, ki mu je nočejo dati, ker hočejo imeti narod neuk, ker le tak je primeren objekt za izmозgovanje in takov

kričeč izgled imamo v naših Plavijah, okraja koperskega.

Tam si je narod sam, ne da bi kdo še le vsodbujal v to — iz lastne volje, se svojimi žulji in brez vsake podpore od drugod sezidal krasno šolsko palačo, uverjen, da potem dobi potrebno šolsko moč. Državni zastopniki šolske oblasti so mu tudi obljubljali, ali ta palača stoji že leta prazna, ker signorija trdovratno nasprotuje, da bi Plavije dobile učitelja.

Letos se jim ima izpolniti želja. Deželni šolski svet je sklenil namreč, da se v Plavijah zasnje šolska ekspozitura, odvisna od šole v Škofiji. Ali deželni odbor, ta korporacija, v kateri gospoduje oligarhija, se je zopet uprl temu predlogu deželnega šolskega sveta.

Narod prosi hrane — oblastniki mu na njegove prošnje vračajo kamen! Koliko časa še bo državna uprava prenašala to kruto igro oligarhije, igro, ki je v sramoto kulturni državi?! Quousque tandem?!

× **Proti italijanskim propovedim.** Iz Dubrovnika poročajo: Dne 1. t. m. je imela biti v stolni cerkvi italijanska propoved. Ali čim je svečenik izgovoril prve besede, so vsi navzoči odšli iz cerkve.

Vesti iz Kranjske.

* **Eksplodizija dinamita v Godoviču.** V Godoviču je v hiši župana Frana Kankelja eksplodirala zaloga dinamita, ki je bil ondi shranjen. Prvo nadstropje in pritličje županove hiše sta močno poškodovana. Poškodovan ni nihče.

* **Samomor.** V noči od sobote na nedeljo se je ustrelil pri rezervuarju v tivolskem gozdu bivši uslužbenec pri poštarnem in brzojavnem uradu v Mariboru, 25-letni Josip Štok, doma iz Dutovelj na Krasu. Povod je baje zguba večje svote denarja pri igrar. Našli so pri njem dvojce pisanj in nekaj denarja.

* **Dijak se je ubil.** Sin delovodje južne železnice, Friderik Cerar, dijak III. realke, 16 let star je 4. t. m. padel v 20 m globoko jamo nekje pri Podutiku. Prepeljali so ga v dež. bolnico, znotraj tako poškodovanega, da je včeraj umiral. Ob njegovi smrtni postelji sta stala žalostna oče in mati. Deček je pravil da bo inženir ali gozdarski uradnik, vsled tega je vedno hodil po gozdih in jamah.

Razne vesti.

Wolfova žena pobegnila. Iz Celja poročajo: Včeraj so prijatelji Wolfovi hoteli poskusiti, da se zopet sprijaznita poslanec Wolf in njegova žena. Ko je žena izvedela to, je naglo odpotovala v Curih. Tudi svoja dva otroka je vzela seboj, da ju ne bo treba izročiti Wolfu, kakor je od nje zahtevalo sodišče.

Razstava umetnosti v Benetkah. Rok za prijavo za mednarodno razstavo v Benetkah je potekel. Prijavilo se je 714 umetnikov s 1563 deli. Od teh pripada: 150 umetnikov inozemstva z 232 slikami na olje, 28 akvareli, 21 skulpturami in 67 skicami.

200-letnica Petrograda. Svečanosti 200-letnice ustanovitve mesta Petrograda so določene za zadnje tri dni meseca maja. Tem povodom bo svečan obhod iz kazanske katedrale do spomenika Petra Velikega, potem vojaške parade, svečan banket ruske aristokracije, ljudski plesi itd. — V mali palači letnega vrta, kjer je bival Peter Veliki, bo razstava predmetov, ki so pripadali Petru Velikemu.

Knjževnost in umetnost.

Dar jugoslovanski akademiji v Zagrebu. Strossmayerjeva galerija slik jugoslovanske akademije v Zagrebu je ravno kar prejela lep dar, ki je jako bogatel to galerijo in je napravil iz nje resnično znamenitost glavnega mesta Hrvatske. Grajsčak v Vrhovcu, marki Štefan de Piennes, je podaril akademiji kakih 40 slik in skic prvih francoskih slikarjev in prve polovice XIX. in iz dobe cesarstva. Prva serija slik je že dospela v Zagreb. Slike se namestijo v posebni dvorani, ki zadobi napis »francoska šola«. Akademija se je po posebni deputaciji in s posebnim pismom zahvalila velikodušnemu darovatelju.

Marki de Piennes izhaja iz stare veleugledne rodbine in biva v Vrbovcu že 30 let. On je iekren prijatelj hrvatskemu narodu. To svoje prijateljstvo hoče dokazati tudi s tem, da je nekega svojega sorodnika določil dedičem svojega velikega imetja. Dedica hoče vzgojiti na Hrvatskem kakor Hrvata.

Brzjavna poročila.

Velik štrajk na Nizozemskem.

AMSTERDAM 6. (B) Tekom noči je vozilo le malo vlakov. Proti 10. uri so bili kolodvori zatvorjeni in zasedeni od vojaštva. Po ulicah sti patrolirali meščanska garda in policija. V bližini centralnega pokopališča je prišlo do spopadov med policijo in nekim številom mladih ljudi, o čemer je bilo sabljami ranjenih več oseb. Ob 11. zvečer je vladal popolen mir.

ROTTERDAM 7. (B) Zborovanje, kate-rega se je udeležilo 3000 delavcev v dokih, se je izjavilo solidarno z železniškimi delavci in je sklenilo skrbeti za red, da ne bo imela vlada povoda za stroge odredbe. Kakih 100 oseb je določenih v to, da one, ki bi hoteli delati, odvrtačo od dela, a ne da bi posegli po dejanskih napadih. Tudi stavbeni rokodelci grozijo, da se izjavijo solidarno z železniškimi delavci. Soproge teh poslednjih so se pridružile sklepom svojim soprogov.

Sprememba ustave v Srbiji.

BELGRAD 7. (B) Kralj je izdal dve proklamaciji. S prvo se ustava od 6. aprila l. 1901. razveljavlja ter se odpravljajo senatorji in državni svetovalci; nadalje se razpušča skupščina in se odpravlja občinski zakon. Po imenovanju novih senatorjev in državnih svetovalcev izdana druga proklamacija vpostavlja zopet ustavo in pravi, da novemu senatu in novi skupščini bo ta naloga, da ustvarita zakone, ki bodo bolj odgovarjali interesom naroda, nego odgovarjajo zakoni, ustvarjeni v zadnji zakonodajni perijodi.

V prvi proklamaciji povdarja kralj, da Srbija potrebuje miru in reda in mora vspricho resnosti položaja na Balkanu dajati vzvišen izgled miru. Rečene odredbe da je izdal, da podeli državi moč, red in mir.

Dijaški nemiri na Španjskem.

SARRGOSA 6. (B.) Tukajšnji dijaki so izzzvali nocoj z demonstracijami velik nemir. Demonstranti so naskočili policijo in so poslopje prefekture obmetavali s kamenjem.

Podružnica avstro-ogrske banke v Dubrovniku.

DUNAJ 7. (B.) Ravnateljstvo avstro-ogrske banke na Dunaju je sklenilo ustanoviti v Dubrovniku podružnico ter posredovanje poslov poveriti hrvatski kreditni banki v Dubrovniku.

Boj proti kongregacijam v Franciji.

PARIZ 7. (B) Povodom včerajšnjega odhoda večega števila kartuzijancev, ki so odšli v St. Lorent v Saragoso (Španjsko), je prišlo do živahnih pojavov od strani prebivalstva.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edino st«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edino st« v Trstu

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)

vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej **Anton Černigoj**

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih a temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, modern sestavi. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

